

DIURNALU GLUMETIU SOCIÁLE-POLITICU-TOCU.

Fó'i'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrungur'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainotatē:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu trilmu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplarin costa 15 cr.

Tóte siodieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. taose timbrale.

Invitare de prenumeratiune.

Frundia verde de cicóre,
Cetitori si cetitórie!
Fiti, ve rogu, cu atentiune,
La tóte ce-acum vi-oíu spune;
Cà-ci, sà mi credeti, nu sunt glume,
Neci se tienu numai de mine,
Ci sunt — pe barba vi spuñu —
De unu interesu comunu;
Dreptu ce bine le 'nsemnati,
Si-a-poi sà le si urmati!
Deci ve rogu me auscultati!

Frundia verde trei placinte, —
Vi premitu, — vi spunu 'nainte,
Cà cu numerulu presinte,
Treiluniulu celu d'antaiu
D'in astu anu cu miseliu
S'a finitu, a espiratu,
Si io-su ér' de abonatu.
Deci cei ce me mai iubescu,
Si sciu pentru ce glumescu,
Si mai voru ca 'n venitoriu,
Sà potu fi aperatoriu,
Si spaim'a celoru misiei,
Fric'a, sbiciulu, celoru rei,
Sà grabésca-a-m' aboná, —
Sà me sciu acomodá.
Pretulu de prenumerare,
Pentru micu si pentru mare,
Pentru laici, ori preoti,
Pe unu anu, numai optu zloti;
Pe unu diumeta' de anu,
Fore sà lipsésca unu banu,
Se cuvine patru zloti,

Bine vi-o 'nsemnati eu toti;
Ér' pe unu patrariu de anu,
La amicu si la dusimanu,
Si la toti, càti nu me au,
Fore duoi zloti nu me dau!
Asiè dara ve grabiti,
Si de mine ve 'ngrigiti,
Ca si eu sà potu traí
Si sà nu 'nsetu a glumi.

Gur'a Satului.

Corespundintie.

Nas-udu, lan'a Petecirei, anulu
lui Bat'a-l-crucea, 1874.

MARPA TA *) „GUR'A SATULUI“

Sà credi, cà eu mi mai saru d'in pele, si gâfâindu
de bucuria vinu a-Ti dilântuî ceva; si totu-odata a
-Ti si multumî! Cumu nu? — candu si eu sum de
acum'a „Mari'a-Ta“, adeca me numeru, scii, intre
„nemnisi“. Si a-poi, ce e mai multu, caus'a la acést'a
esci Insusi „Mari'a-Ta!“ **) — „Cumu asiè?“ vei
dice!

Éca asiè: vediendu eu, cà si M. Ta, ocârmuitorulu
nostru, de sila de mila, ***) a trebuitu sà-Ti iai
titulusiuri, pentru cà sà poti intrá in cas'a magnatiloru
si vediendu càtu de posnitu Ti se siède cu acele titulu-
siuri, mi veni si mie unu dragu de doru, ca sà fu
„nemnisiu“.

Cumu foculu, sà nu-Ti vina atare doru, candu
in tiér'a ast'a fericita alui Pist'a Te inneci cu totu
feliulu de bine!

*) Ho ho!

G. s.

**) Cumu asiè?

G. s.

***) Dreptu ai; astu-feliu se sustienu diurnalele romane!... G. s.

Nó! Dar' ce să facu? — Incepu a rostogoli tóte sfertiológele d'in unu almariu, remase dela mosí si stramosi, cu scopu, ca să aflu ceva documentu familiaru, ca asîe să potu ajunge la rangulu — de „nemnistu“.

Éca in urma dau preste o pelhóca, — póte, in legea M. Tale de cane. — Erá mai tóta rósa de síóreci! Inse poteam veni pre ide'a, — dar' de e o diplóma?! O desvelescu sí, Dieu erá sí lesínu de bucuria, candu vedu că richtig sum „nemnistu“, dar' ce dragutiú de „nemnistu“, potu dice sí Dieu, că intrecu pre „Kittulu“ d'in Zagr'a!

Am unu patalionu de titulusturi! Scíi, că eu sum Doctoru iscusitu, a-poi diplom'a mea erá de Baronu sí Grofu! A-poi ni ce iscalitura imposante am: „Gr. Br. Dr. Tambula, de Hodoroscu-Troscu,“ (că-ci acest'a mi e titulustu nemnístescu dupa familia.)

Precumu vedi am devenitu „nemnistu“. Ce e in diu'a de adi a deveni „nemnistu“? „Numai titulusturi să ai, a-poi poti fi sí latu de fóme! . . .

Să traiésca dar' „nemnístigulu!“

Ce se tiene de altele am observatu, că Mari'a Ta „Gur'a Satului“ esci cam ingrigitu, că nu Vei capetá materia dela colaboratori! Ho Dómné! Nu te teme! Bine că ai scapatu viu d'in iérna, acum'a esci hălăduitu!

Nu vedi, că prindu a infiori spinii, scaii, rechitele? . . . A-poi tiene-te lira!

Voru incepe d'in tóte laturele a cimpoi poetii — numiti „de balta“ — sí se voru opinti d'in tóte res-poterile a imitá pre fericitulu Moise Bot'a! Asîe dar' nu desperá Mari'a Ta!

Vedi sí eu de candu sum „nemnistu“ — sí de-candu am vediutu, că mugurescu scaetiú, am o „vèna pegasica“; sí póte corespundietória numai pentru Ma-ri'a Ta „Gur'a Sacului“. — ****)

Alaturandu aci „Meditatiunile“ mele dintr'o séra, priimesce o stringere de mana nemnístesca. *****)

Alu Mariei Tale

Dr. Gr. Br. Tambula de Hodoroscu-Troscu,
„uj magyar nemes ember“.

Meditatiunile mele.

Frundia verde de seacara, —
Me luai eu intr'o séra,
Cu hátuti'a mea in mana
La primblare pr'in gradina,
Sí, 'ncantatu preste-acceptare
De-a broscuiloru cantare,
Pusei capulu in pamentu, . . .
Me luai sí eu pre gându! — —
Nu me conturbá nemica,
Decátu candu câte-o ciobica
Usiurelu me pitigá,
De 'nctám a meditá!
Fantasam, cum dícu, afundu,
Ca unu filosofu profundu:
Cum se 'nverte crângulu lumii
Pre rót'a constitutiunii;
Vream a seí cu mare doru,
Că pre rondulu venitoru,

****) Ba chiaru nu-e pentru a fi aruncata in saculu nostru. G. s.

*****) Cumu a să fia acoa, póte cu manusi?! . . . G. s.

Ce pretece s'oru gási,
Ca să se póta cãrpi,
— Ca ceaonulu tiganescu, —
— Ministeriulu vungurescu,
Dupa-aceea me luai
Cu gandulu meu tocma-'n raiu,
Vrendu a seí: că sí 'ntre sfinti,
Intre angeri sí Parinti,
Inlocu de o „concordia“, —
Domnesce o „discordia!“
Că-ci aceea dela noi,
A trecutu ca unu povoiu,
Sí discordia-a luat
Unu regimu — de condennatu!
Vream a seí: deca petrecu
Cei d'in ceriu, — de se intrecu,
In certele personali
Fore margine finali?!
Dar' vediendu că neci de cumu
N'oiu esi la capetu bunu
Cu bizara-ideea mea.
Cugetai eu dupa aceea:
Candú ai nostri dăscalasí
Voru face seriosí pasi,
Pentru unificatiune
In ortografi romane? —
Inse-aflandu că „Chronos“ inca
Sí sbircesce fruntea-adunca,
Me lasai pre alta-data,
Ca să aflu asta fapta!
De-aice absorbitu
De altu cugetu iscusitu
Proiectam unu venitoru,
Măretiu sí suridietoru
Pentru totu natulu romanu!
Inse „Chronos“ celu betranu,
Inainte-mi figurandu,
Mi pareá asîe dicendu:
„Nu vedi „indiferentismulu“,
„Ce-aretati d'in coltiu in coltiu,
„Au nu vedi sí „egoismulu“,
„Ce Ve cuprinde pre toti?
„Pone candu vedi „amortiel'a“
„Ce aveti in organismu,
„Pone candu sí bântuel'a
„Crudului „mamelucismu“:
„Pone-atunci oh nepotie!
„Puneti Tu proiectu-'n cuiu!
„Venitoriulu gintei Tele
„Nu-lu mai spune nimenui!“
Superatu pentru acést'a, —
Luandu in mana batist'a.
Alungai „Ciobicele“
Sí meditatiunile!“

Gr. Br. Dr. Tambula de „Hodoroscu-Troscu“,
nemnístu d'in cãrpegíulu nemnístescu
a „Nasu-udului“.

Candu a fostu santulu Petru Domnedieu.

— Poveste d'in betrani. —

In vremile cele bune, pe candu lumea inca nu erá asîe de invetiata sí de culta, dar' neci asîe de stricata, precum ea este asta-di, — pe vremea, candu pe pamentu locuiau sí amblau nimfe sí alte fiintie ceresci, cari a-dese se duceau chiaru sí in societatile ómeniloru sí sí-petreceau impreuna cu ei; pe acele vremi — pre cumu ni spunu betranii — chiaru sí Domnedieu santulu, se aretá mai a-dese pe pamentu, imbracatu sí prefacutu in omu, amblandu d'in satu in satu, ca să védia mai de aprópe, că ce facu ómenii.

Asîe intr'o di éra avú Domnulu voi'a, să se cobóre pe pamentu, dar' ca să nu-i fia uritu, a poruncitu lui santulu Petru, ca să lase pe altu cine-va la pórt'a rajului, sí să mérga cu elu. —

Se imbracara dara amendoii in tióle de a le nóstre, de aste tieranesci, si se luara pr'in lumea mare, ca sa védia necasulu ómeniloru, si astu-feliu sa scia mai bine, cui sa dee crediementu si pre cine sa ajute mai cu dreptate. —

Trecendu multa lume si imperatia, au vedintu si au auditu multe nedreptati, pentru ca vedi bine si pre acele vremi aveau ómenii necasuri si se facea nedreptate ómeniloru taman ca in dílele nóstre.

Dupa ce au amblatu tóta lumea, si au auditu tóte plansorile, pre santulu Petru l'a cuprinsu o gele mare, de se întórta càtra Domnedieu, rogan-du-lu:

— Dómne, Dómne, pentru ce nu ausculți Tu rogatiunea tuturoru, si pentru ce nu li faci pe voia la toti?

— Bine-e, Petre — respunse Domnedieu, — déca gandesci, ca va fi bine asiè, éta ti-dau poterea mea tie, de mane dara sa fii tu Domnedieu, a-poi fa cumu vei scí tu, si cumu vei socoti ca va fi mai bine!

Si cu aceste Domnedieu a datu tóta poterea sa domnedieísca lui santulu Petru, ca sa fia elu Domnedieu peste tóta lumea.

Alt'a dí santulu Petru se scolà mai de demanétia, decâtu ca alta data, si a plecatu in slugib'a sa. —

Dar' abiè facù càti-va pasí, si a si a auditu necasulu si plangerile unei femei dintr'unu satu óre-care, care se necasiá manandu o vaca la ciurda, fiindu ca se intardiase de a o potè dá pastoriului, si-acum trebuiá dins'a sa fuga dupa ciurda.

Ajungendu femeoa cu multa truda pana 'n capulu satului, ostenita de fuga si manatulu celu multu, dedù cale vacei dicendu:

— Acum te lasu in grigea lui Domnedieu, ca eu nu te mai potu maná, ca-mi arde pit'a 'n cuptoriu, si-am lasatu copilulu de la titia in léganu.

Ce-a cautatu sa faca santulu Petru, decâtu sa ia vac'a in grigea sa, si s'o mane la ciurda. Dar' vac'a — sciti ca multe vite — d'in intemplerè era un'a d'in cele mai selbatice, si pr'in urmare, acusi se bagá pr'in grane, acusi era pr'in cueurudie, fenetiè si gradini, fore ca lui santulu Petru sa-i succéda a o potè man'a la ciurda, ma tóta dí'a l'a portatu d'intr'unu otaru intr' altulu.

Obositu dupa atát'a truda si alergare, fiindu-ca si inserase bine, santulu Petru se duse érasí in ceriu, ca sa se odihnésca. Pe drumu se intelní cu Domnedieu. —

— D'a-poi ee-e, Petre, — lu-agrai Domnulu — cumu te laudi, ce-ai lucratu asta-di?

— O lasa me Dómne — respunse santulu Petru cu unu glasu slabitu si fórte amaritu — n'am facutu nimicu, ca tóta dí'a a trebuitu sa alergu dupa o vaca blastemata, care m'a portatu d'intr'unu hotaru intr' altulu, fore ca sa-o potu maná in ciurda, pre cumu mi s'a datu in grige, si m'a ustenitu, de nu mai sciu de mine. Pentru acea, Dómne, — continuá si mai amaritu — éta aci Ti-e poterea, ca asiè draculu va fi Domnedieu, — si cu aceste érasí a rentorsu la pórt'a raiului, in slugib'a lui de portariu, abdicendu pentru totu-de-un'a de a voi a se mai face Domnedieu! . . .

Provocare la duelu.

Deóra ce „Telegrafulu Romanu“ a asemenatu pre „Albin'a“ cu Gur'a Satului“, facendu pre Albin'a de diurnalu rídiculu si comicu, subscrísi membrii si membre, cari formamu o parte esentiale a acestui diurnu glu-metiú, ne-amu aflatu pr'in acést'a batjocura vatemati pone la baierile animei nóstre de atare sarcasmu, ca-ci pr'in acést'a ni se vatemala trecutulu nostru plinu de merite, precumu si independint'a convictiuniloru nóstre pastrata ca unu cleinodu, pone acum'a, si de acea, pentru aপরera onórei si reputatiunei nóstre, provocámu la duelu pre redactiunea „Telegrafulu Romanu“, si i-damu dreptu sa-si aléga ori care arma in terminu de 14 díle, socotitu inclusive dela diu'a publicarei acestei adrese.

Loculu se va destiná mai tardiu, dupa priimirea duelului.

In numele lui „Gur'a Satului“:

Tand'a nobilu de Iabeni't'a.
Mand'a cav.de Mercurea.
Trénc'a Leblang.
Flénc'a v. Ilén'a.

Cine sa postésca?

Fiindu chiaru septeman'a cea mare, septeman'a postului, adeca a pocaintiei, Gur'a Satului, ca bunu crestinu, recomanda:

Sa postésca directorii Asociatiunei aradane, nu pentru alt'a, decâtu ca sa li dee Domnedieu potere a mai suferi si de aci nainte imputarile si dreptele suspitámi ale diuaristiceí, pentru banii cei pierduti a multoru contribuitori de omenia.

Sa postésca cei ce nu mai vreu sa ni arete, ca cumu stau fundatiunile Cresticiu si Elen'a Birt'a.

Sa postésca episcopii, cari licitéza parochiele.

Sa postésca cei cari in locu sa studieze si sa cultiveze serac'a limb'a loru materna, se ocupa cu alte nebunii straine.

Sa postésca toti acei'a cari, pentru unu postutu vendu tata si mama, frati si sorori.

Sa postésca cei ce sub masc'a democratiei facu gura mare, dar' sunt mai rei decâtu mamelucii.

Sa postésca cei ce striga in lumea larga, ca dinsii sunt drepti, si-a-poi ei sunt cei mai vestiti usurpatori de drepturi.

Sa postésca cei cu duoi bani in trei pungi.

Sa postésca cei ce asta-di sunt activisti, mane pasivisti, poimane oportuni, si totuái voru a trece de cei mai buni patrioti.

Sa postésca cei ce sciu contribui pentru scopuri straine si contra natiunei nóstre, ér pentru scopulu nostru n'au neci unu banu.

Sa postésca cei ce odinióra faceau gura mare, si acum tacu pituliti cu gurele astupate.

Sa postésca toti acesti'a si altii asemenea loru, ca numai atunci se voru potè bucurá de invierea Domnului! . . .

Avisu.

Acum'a tocmai geme sub tipariulu archidiecešanu procedur'a matrimoniale si regulamentulu disciplinariu, precumu si comentariulu statutulu organicu, intoemite dupa indigitarile sínódeloru eparchiali si a le congresulu metropolitánu, de vestit'a reuniune a defensoriloru matrimoniali diplomati d'in archidieceasa, ceea ce, spre usurarea tipariului, se aduce la publica cunoscintia. —

Sibiú, diu'a dechiaratiunei, anulu reuniuniloru.

Defensorii matrimoniali
d'in archidieceasa.

Inscîntiare.

Fiindu-că în întelesulu statutului reuniunii poli. natiunale a romaniloru d'în cottulu Aradului, totu deun'a în diu'a premergetoria a congregatiunei cottense, romanii tienu conferinția; și fiindu-că anulul acest'a la 24 Apriliu încă are să se tienu conferinția, adeca adunare generala: subscripsulu — sciendu bine, că cei convocati, respective cei mai multi d'între cei constrîși a se prescintă la congregatiune nu se voru duce neci asta data la adunarea gen. a susatînsei reuniuni — am onóre a inscîntiă pre toti cei interesati, că bereri'a mea și-acum li stă la dispositiune, și că și aici se potu desbata — că s'au mai desbatutu — multe cestiuni importante, și încă d'ora cu unu rezultatu mai bunu, decâtu în adunarea generala.

Deci rogu pre toti, căti voru veni la congregatiune, ca în preser'a adun. cogr. să nu lipsésca neci unulu, ci toti să se presînte la mine.

Bau Er.

Berariulu romaniloru
d'în cottulu Aradului. —

Prorociri pentru 1. Aprilie a. c.

— De Bendauns. —

Ministeriulu unguerescu în curundu éra va fi pe d'oga de mórte, constitatiunea ung. biliónele de detorii, honvedii, cassele góle de Wertheim ect. ect. le va mosteni — unu „ursu“ d'în nordu, și unu „tiapu cu trei peri în capu“ dela vestu.

S. Sa episcopulu **Olteanu** va trece cu toti ai sei sub metropoli'a gr. or. d'în Sibiiu, ér' metropoiitulu d'în Sibiu se va face catolicu.

Ablegatii rom. deachisti nu voru mai ragusi de lungele oratiuni „igen“ „nem“, ce tienu în dieta, ci de bere.

Csernátony redact. lui **Ellenór** d'în Pest'a, va dá mana cu redactorii nationali romani; elu d'aci incole vá publicá în fói'a sa articlii de fondu reprodusi d'în „Albin'a“ și „Federatiunea“.

„Amvonulu“ dlui Popfiu vá re'nviá ilustratu, — pe diu'a, de 1 Apr.

Istori'a **Vestusi Ostu-romaniloru**, nu se vá mai continuá, fiindu completa, că s'a publicatu numele abonantiloru.

„Gur'a Satului“ va avé 1.500.000 de — cetitori, și 1.000.000 de abonanti à conto.

COLTI de DINTI.

Ba(r)tal, ministru de handl este intr'unu cornu de capra, cá-ci — precum v'amu spusu dílele trecute, — mamaligarii l'au surprinsu cu o cinste trimisu pr'in o deputatiune gratulatoria și a-cum nu scie: pre care d'între cei trimisi cu cinstea să-lu faca fispanu.

Devis'a temporiloru de sub imperati'a nemtiésca-ungurésca.

Dela 1850 pone la 1860:

„Schweigen und zahlen!“

Dela 1860 incóce:

„Reden und zahlen!“

TAND'A si MAND'A.

T. Óre pre la noi în archidieceasa de ce nu s'a tramisu litercele convocatorie la sinodulu archidieceasanu la fia-care deputatu precumu s'a facutu în cele-l-alte dóne eparchii?

M. A-buna-séma ca să se castige mai multi abonanti la „Telegrafulu Romanu“.

T. Uiuu si hop hop hop!

M. Da pre tine ce te-a ajunsu, frate T'ando, de ai astè voia buna?

T. Taci, că acum'a nu te mai cunosc!

M. Mái, că iute ai apucatu și tu la bine, de esci astè de maretin.

T. Da, că-ci în scurtu, am să me facu domnu mare, cavaleru și milioneriu!

M. Cumu astè?

T. D'a-poi am vr'o trei patru slanini în praval'i'a mostenita, a-poi am mai esarendatu crismele, și de acuma eu am să vendu tiuica, pr'in urmare alegerea mea de primariu este mai multu de câtu sigura.

T. Ei bine, slaninele și tiuic'a voru fi bune pentru unii tiereni, da cu domnii ce vei face?

M. Voiu abdíce de a fi membru la reuniune, voiu votá și voiu lucrá contra candidatulu nationalu, voiu pune flamura ungueresca pe casa, voiu serie în diuarie straine și me voiu bagá sluga la Dárlóga.

T. Și unde ai invetiatu tu tóte aceste?

M. În Caransiebesiu.

T. Óre deputatulu beiusieniloru, P. Cosm'a, celu alesu cu atát'a insufletire, și cu unu programu atátu de nationalu, ce a avutu, cumu de a esítu d'în clubulu nationalu?

M. Ei, frate, lumea s'a schimbatu, este tempulu oportunitatii, a-poi, scii tu, omulu e omu. . . . vorb'a-e vorba. . . .

Gur'a Saculu.

Lui de *Hodoroscu-trosco* în Nasu-ndu: Portretulu lui Siagun'a, ca premiu gratuitu, noi l'amu tramisu numai abonatiloru, dar gratificatiloru nu; de aceea nu l'ai priimitu. Fiindu-că inse tare te dóne anim'a dupa elu, și te escuzi cu seraf'a: cu post'a de adi ti l'amu tramisu.

Dlui *M. B. în C.* — Discursulu primu între Tand'a și Mand'a nu-lu potemu publicá, cá-ci elu se referesce nu atát'a la comportarea publica, câtu mai multu la persón'a redactorelui dela respectivulu diurnalu politicu.

Ddloru *D. F. în Saliace* și *A. S. în Hatiegu*: ati binevoitu a ni tramite numai câte 3. fi. pentru unu semestru, pecandu costulu ordinariu e fi. 4. Ceremu și diferinti'a de fi. 1. ca să cuitam socotelele. Întru altole serbatori fericeite!